

Naturmål for Skjern Enge

Dato for udarbejdelse: 1. oktober 2020

Dato for gennemgang med forpagter:

Evt. Revision: version 1.

Formål med dokumentet ”Naturmål”

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabelementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

- udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.
- beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.
- tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Lokalitet

Stoustrup Nord

Et samlet indhegnet areal på ca. 11 ha., hvoraf 5-6 ha. er småsøer, vådområder, tagrør, pilebevoksning mv.

Formålet med naturforvaltningen på arealet

De overordnede målsætninger for Skjern enge er bestemt gennem Skjern Å loven. Hovedmålet med driften og plejen af Skjern enge er, at det unikke naturområde styrkes og udvikles som et åbent ådals landskab med store, sammenhængende engarealer og vådområder med stor biologisk mangfoldighed. Landskab og naturhensyn er derfor i fokus ved prioritering af naturplejetiltag og rekreative interesser.

Den biologiske mangfoldighed på arealet søges styrket gennem målrettet pleje med græsning og udvikling af arealets mosaikker af naturtyper med hovedvægt på de ferske enge. Særligt er der fokus på at skabe yngle- og fourageringslokaliteter for engfugle og fugle tilknyttet vådområder, ligesom der i øvrigt lægges vægt på udviklingen for og beskyttelsen af de arter og plantesamfund, der danner baggrund for Natura 2000-udpegningen.

Tilstand

Arealet er under langsom tilgroning med primært pil og tagrør. Den hidtidige afgræsning med heste er ikke tilstrækkelig såfremt pil ønskes reduceret uden at mose og eng overgræsses.

Forekomsten af pil og tagrør ønskes minimeret på dele af arealet med henblik på at udvikle tilstanden for hhv. eng og mose.

Der er registreret Natura2000 habitatnatur på arealet i form af 3 søer og 1 hængesæk. Der er ikke er registreret levesteder for arter i henhold til Natura2000 udpegningsgrundlaget.

Hele arealet er udpeget som beskyttet §3 natur i henhold til naturbeskyttelsesloven. Se kort over §3 i bilaget.

Særlige forhold

Ud over hængesækken findes ingen særlige hensyn på arealet ud over et mindre markvandingsanlæg som forsyner naboarealer med å-vand til markvandning. Anlægget er delvist placeret på Naturstyrelsens arealer og er en levn fra den tidligere private drift af arealerne.

Af særlige brugergrupper kan nævnes jægere men især lystfiskere idet laksefiskeriet i Skjern å og Omme å er attraktivt. Desuden er arealet et af de arealer, hvor jagt er tilladt i henhold reglerne og praksis for de statslige arealer i Skjern enge.

Arealet ligger som sådan isoleret fra Naturstyrelsens øvrige arealer og kan derfor ikke naturplejemæssigt bindes sammen med andre arealer idet arealet er afgrænset af Omme å og private arealer.

Fokusarter og/eller struktur

Arealet ønskes afgræsset med henblik på at skabe et lavere plantedække som ikke alle steder er et tæt lavt plantedække. Arealet skal dog græsses så kraftigt, at arealer med tagrør nedbides og på sigt forsvinder således at eng og mose ikke gror til i tagrør. Tilsvarende skal opvækst af pil reduceres og hindres ved græsning således af hængesækken og søerne ikke gror til.

Strukturen skal være forskelligartet dog med færre siv end som eksemplet fra arealet herunder.

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Lokalitet	Naturværdi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Stoustrup Nord	Lokal bioscore: 3-7. Primært 6.	Natura 2000: Nr. 68 Skjern å 1 hængesæk, 2 brunvandede søer og 1 næringsrig sø. Ingen udpegningsarter.	Primært Eng, men også parti med mose og søer. Ingen registrerede fortidsminder.	Bekendtgørelse af lov om Skjern Å Naturprojekt med tilhørende bekendtgørelser.
	HNV: 5-6.	Bilag IV: Ingen registreret.		

Driftshistorie

Primært tidligere drænedede landbrugsarealer med enkelte småsøer omlagt i forbindelse med Skjern å projektet i 2000. Store dele af arealet har været påvirket af genslyngningen af Omme å og gravearbejder, nivelleringer og jordflytninger i forbindelse hermed. Enkelte af søerne er dog ikke påvirket i forbindelse hermed. Har været afgræsset med Exmoor ponyer i perioden 2015-2020. Ingen yderligere tiltag er gennemført siden Skjern å projektets gennemførelse.

Forvaltningstiltag (indtastes i forpagtningsdatabase)

Lokalitet	Græsningstryk SK/ha	Dyrepracer	Tilskudsfordring ja/nej - lokalitet	Tidspunkt for indsats ved udbinding brug: sommer, vinter, helårsgræsning	Andre indsatser brand, rydning, slæt, vandstandsforhold
Stoustrup Nord	Ca. 0,6 pr./ha. Ca. 6,0 i alt.	Kvæg, dog indblandet op til 20% heste.	Ikke tilladt. Mineraler dog tilladt.	Der skal gå dyr på arealet fra 1. maj til 1. oktober.	Nedsikring af opvækst af pil på hele arealet kan ske bortset fra arealet med

				Arealet er ikke egnet til helårsgræsning grundet arealets størrelse og oversvømmelser fra åen.	gammel pil nord for den gamle å. Gl. læhegn af rødgran ringes så træerne går ud. Rødgranerne kan ikke fjernes.

Evt. Planteliste - indikator for naturtilstand

Disse arter, som indikerer god naturtilstand på lysåbne naturtyper, er fundet på arealet (arter med score mellem 4 og 7). Derudover findes følgende invasive og/eller problemarter (score -1).

Se appendiks 1 i Fredshavn et al (2012). Naturstyrelsens registreringsprojekt 2011-13.

<https://mst.dk/media/114434/tekniskanvisningtilfeltregistrering.pdf> og

Fredshavn, J.R. & Ejrnæs, R. (2007). Beregning af naturtilstand.

https://www.dmu.dk/Pub/FR599_2udgave.pdf

Art	Score
<i>Følgende positive arter med score fra 4-7 er registreret på arealet af Novana mv.</i>	
<i>Kragefod</i>	4
<i>Frøbid</i>	4
<i>Kærmysse</i>	4
<i>Gifttyde</i>	4
<i>Kærsvovlrod</i>	4
<i>Dyndpadderokke</i>	4
<i>Vandskræppe</i>	4
<i>Kærfladstjerne</i>	4
<i>Næbstar</i>	4
<i>Vejbred-skeblad</i>	4
<i>Glanskapslet siv</i>	4
<i>Engforglemigej</i>	4
<i>Sumpfladstjerne</i>	4
<i>Vandsnerre</i>	4
<i>Almindelig sumpstrå</i>	4

Art	Score
<i>Følgende negative arter er fundet på arealet.</i>	
<i>Rødgran</i>	-1
<i>Gråpil</i>	-1
<i>Glansbladet hæg</i>	-1

Evaluering (ved næste revision af forpagtningsaftale- max 5 år)

Emne	Opnåelse	Beskrivelse
Er beskrevne indsatser gennemført?		
Er beskrevne målsætninger opnået?		
Er der nye trusler eller problematikker identificeret?		
HNV eller bioscore stabil eller forbedret?		
Hvis Natura 2000, er naturtilstanden jfr. NOVANA afrapporteringen forbedret?		
Skal arealets målsætning eller virkemidler revideres?		
Er nye sjældne eller beskyttede arter registreret på arealet?		
I hvilket omfang er indikatorer for god naturtilstand tilstede?		
Er forvaltningstiltag beskrevet i naturmål revideret efter udbudsrunderen?		
Andet		

Bilag

Kort

Oversigtskort

Arealkort

§ 3 kort

HNV kort (oktober 2020)

Løbende notater om arealer og dyrehold

Ingen.